

**עין משפט
גרי מוצה**

ד:

אור לארבעה עשר פרק ראשון פסחים

מסורת הש"ס

(א) לקמן ע. פ"א מה:
גרי מוצה ט"ו: (ב) (לקמן י"א:
(ג) (ד) (ה) מסורות י"ט:
מ"א, (ז) לקמן ז' דף ס"א.
(ח) (ט) (י) (יא) (יב) (יג) (יד) (טו) (טז) (יז) (יח) (יט) (כ) (כ"א) (כ"ב) (כ"ג) (כ"ד) (כ"ה) (כ"ו) (כ"ז) (כ"ח) (כ"ט) (ל) (ל"א) (ל"ב) (ל"ג) (ל"ד) (ל"ה) (ל"ו) (ל"ז) (ל"ח) (ל"ט) (מ) (מ"א) (מ"ב) (מ"ג) (מ"ד) (מ"ה) (מ"ו) (מ"ז) (מ"ח) (מ"ט) (נ) (נ"א) (נ"ב) (נ"ג) (נ"ד) (נ"ה).

תורה אור השלם

1. שבעת ימים שאר לא יקרא בקריבתו כי כל אכל ממנו נזבחה ונכרתה נפשו הווא מרת ישראל בני באורח הארץ; שםות ב"ר יבן.
2. שבעת ימים מצות תאכלו אך ביום הראשון חשבונו שאר מתיבתם כי כל אבל חמץ ונזבחה נפשו הווא משראל עד יום השביעין; שםות ב"ר יו.

גליון הש"ס

גבי דמיה ליה איניש לקיטו שנה בפסחיה ע"י לקמן דף י"ג ח"ס ד"ה נמוטה; שם דברות י"ד לביצה ע"י משנת ר"מ סתן י"ח:

מוסף רש"י

מגורה, גזון לקמן ט"ו אפילו חן בני יומן, דבריו הן סתים ממנהו ופשוט בתחלת שש, ואע"ג דכל שנה שנת מדאורייתא שריא, גזיר רבנן ענה דלתא טעיי ופסיו על השביעית שהיא שנת, אבל התמימה לא טעיי למימר על השביעית שהיא תמימה יומתת וקתון י"א, וחולין כל חמש, ואין חול, דעיי ופסיו על שביעית שהיא תמימה, ומיהו לשורף אינו צריך ומאכלי לנפחיהם, אבל שנת אף כוונתם אסור מדרבנן מיהו משום שביעית שנת.

לאו משום דחוקתו בדוק, מימה מאי ס"ד דאי נחוקתו בדוק אם כן מה לרין לאמירה דהני כלל ואומר ר"י דמיייר כגון שבעל הבית בעי ר"ג דחוקתו בדוק כיון דלמיה בעיר לרין לישאל היינו וזהו מהני אמירה דהני דלא שאלין ר"ג ר"ג טבל קמייני אחוקת חבר ואין לרין אפילו לישאל היינו משום דכיון ששולה לו לאכול מהתמא חיקנה שלא יבא ליה ממשול אבל גבי נדיקה אפילו לא יהיה נדוק לא יהיה כל כך ממשול לך לרין לישאל אם הוא בעיר ומסיק אי חוקתו בדוק כל הכנים בחוקת בדוקין מיינע ליה וממילא יעינן דלמירה דהני מהני ואין לרין לישאל היינו אפילו אם הוא בעיר ועוד פירש ר"י דס"ד דלמירה דהני לא יהיה בדוק ואלן נדקנו דאי חוקתו בדוק מהיינו מגו דאי בעי שחקי אכל אי אין חוקתו בדוק אמרי מהיינו ופירין אי הכי כל הכנים בחוקת בדוקין מיינע ליה דממילא יעינן דמהיינו כגמו: **מדאורייתא כבישוא בעלמא שני.** פ"י פקוטנס מדמתיב תשיבו וזה כמיב תבערו אלמא השבתה נלז היא וקסה לר"י דהאי השבתה העברה היא ולא ניטול דמניא נשעמתין רע"א אין לרין הרי הוא אומר תשיבו ומנינו להעברה שהיא אז מלאכה ועוד דתשיבו אמרין לקמן מאן חלק שהו משש שעות ולמעלה ואחר איסורא לא מהני ניטול ואומר ר"י דמדאורייתא צניטול בעלמא סגי מטעם דמאחר שטיעלו היו הפקר ואל מרשותו ומותר מדקאמרינן אכל אתה רואה ס' לחרים ושל גזיה והא דלמרינן נזרדים (דף מה).

לאו משום דחוקתו בדוק דקסבר הכל חברים הם אצל בדיקת חמץ דריתא א"חבר שמת והינה מגורה מליאה פירות אפי' הן בני יומן הרי הן בחוקת מוחקנים וממאי דילמוא שאני הכא משום דקאמרי הני אמו אמירה דהני מידי מששא אית ביה אלא מאיר דחוקתו בדוק האי הכל נאמנים כל הבתים בחוקת בדוקין בארבעה עשר מייכע ליה אלא מאי משום אמירה דהני הא לא אמרי הני לא תפשוט מינה דאין חוקתו בדוק לא לעולם אימא לך דחוקתו בדוק והכא בבמאי עסקינן דמוחזק לן דלא ברק וקאמרי הני בדיקניה מהו דתימא לא להימניהו רבנן קמ"ל כיון דבדיקת חמץ מדרבנן הוא דמדאורייתא יבבוטול בעלמא סגי ליה הימניהו רבנן בדרבנן איבעיא להו המשכיר בית לחבירו בחוקת בדוק ומצאו שאינו בדוק מהו מי הוי כמקח טעות או לא תא שמע דאמר אביי ה"א מייבעיא באתרא דלא יהבי אנרא ובדוקי דניחא ליה לאיניש לקיומי מוצה בגופיה אלא אפילו באתרא דיהבי אנרא ובדוקי דניחא ליה לאיניש לקיומי מוצה בממוניה: **ד' תנן התם ר"מ אומר אוכלין כל חמש ושורפין בתחלת שש ר' יהודה אומר אוכלין כל ארבע ותולין כל חמש ושורפין בתחלת שש דכולי עלמא מיהא חמין משש שעות ולמעלה אסור מנלן אמר אביי תרי קראי כתיבי כתיב ושבועת ימים שאור לא ימצא בכתיכם וכתיב: אך כיום הראשון תשיבו שאור מתיכם הא כיצד לרבות ארבעה עשר לביעור ואימא לרבות לי' חמשה עשר לביעור דסלקא דעתך אמינא ימים כתיבי ימים אין לילות לא קא משמע לן אפילו לילות הווא לא ימצא שאור ליה דהא**

כ"ו והאי דקא הדר ביה משום מלמא אחריתי היא דאשכח ביהא אחריתי דשפירא מינה: **סגן פסג** גרסינן ואף על גב דבפירקין היא: **ושוסינן כחלמא שש.** ולא ימתין עד תחלת שבע שהיא אסור מן התורה לפי שאם טועה בשעתו: **ר' יהודה אומר.** יאכל מסוף ארבע ולמעלה: **תולין.** לא אוכלין ולא שורפין כלומר אין לרין לשרוף ומאכיל הוא לבהמתו כל חמש אבל הוא מן התורה דאי לא מתסר עד אורתא לא הו גזרי ביה דינן ימתא ללילא לא טעו אינשי: **שבעת ימים שאור לא ימצא ככתבם.** אפילו שנה אחת בתוך השבעת ימים וכתיב אך כיום הראשון תשיבו הרי שנה זו שעה אחת: **הא כיצד לרבוז כו.** דעל חמין האי הראשון ראשון קודם לכל שבעה קאמר דהיינו ארבעה עשר: **ואימא לרבוז ליל חמשה עשר.** שאל ימתין עד הבוקר והכי קאמר אך כניסת יום הראשון מיד תשיבו דאי משבעת ימים היה אמירה ימים אין לילות לא: **השבתת**

משמע שסומך עליה לענין חלה ומעשר מכל מקום גבי נדיקה חמץ אע"ג דבידים מ"מ אי הו מדאורייתא לא מהייננן להו משום דליכא טירחא יתירא ורין דקדוק גדול כדמוכח בירושלמי שמפסד מפני שגשים עלוליות הן ותחומין דרבנן מהייננן להו לאשה ופגד ולא קטן מדמניא צ"י כילד מעברין (עי' חו"מ נ"ח: וס"ט) אפילו עבד ואפילו טפי מדמניא להו בשעמתין כסוף ובפרק שני דכתובות (דף כ"ט: וס"ט) אלו נאמנים להעיד גזולתן מה שראו בקוטן עד כאן היינו מהלכין בשנת משמע אבל בקוטן לא היינו משום דתחומין אין בידם כלל לך אין נאמנים כמו בנדיקת חמץ: **המשכיר בית לחבירו בחוקת שהוא בדוק.** גראה לרש"א דבשלהש עשר איירי דנאכרעה עשר על המשכיר לנדוק: **וברתיב** אך כיום הראשון תשיבוהו. פ"י הקוטרם מדמתיב כיום הראשון להשני מכלל דמקתנו מותר ואין גראה לר"י דהא תשיבוהו הנערה היא ולא ליה הכמוז לשורפי אלא לאחר איסורו ועוד אי ממשמעות דיום ראשון משמע מקת מותר מה לרין לאך חלק מיהו לישאט שני שפירא הקוטרם דאי"ן כ"חאי"ן גטי"ע אחי שפיר וגראה לר"י דמייחורא דקרא קדריש ועוד מדמתיב אך ודעשינן לקמן אך חלק פירין: **וואימא** ארבות י"א חמשה עשר לביעור. י"א הו מני לשני כיום כתיב כדמשי כסומן וכי נמי משני דליחקש השבתת שאור לאפילא חמץ לא לרין לקרא דמייתי שבעת ימים שאור לא ימצא דמדליחקש השבתת שאור לאפילא חמץ יכול לדרוש הכל כמו שדרש רבי יוסי (הגלילי) לקמן ט:

שבתת כו' והאי דקא הדר ביה משום מלמא אחריתי היא דאשכח ביהא אחריתי דשפירא מינה: **סגן פסג** גרסינן ואף על גב דבפירקין היא: **ושוסינן כחלמא שש.** ולא ימתין עד תחלת שבע שהיא אסור מן התורה לפי שאם טועה בשעתו: **ר' יהודה אומר.** יאכל מסוף ארבע ולמעלה: **תולין.** לא אוכלין ולא שורפין כלומר אין לרין לשרוף ומאכיל הוא לבהמתו כל חמש אבל הוא מן התורה דאי לא מתסר עד אורתא לא הו גזרי ביה דינן ימתא ללילא לא טעו אינשי: **שבעת ימים שאור לא ימצא ככתבם.** אפילו שנה אחת בתוך השבעת ימים וכתיב אך כיום הראשון תשיבו הרי שנה זו שעה אחת: **הא כיצד לרבוז כו.** דעל חמין האי הראשון ראשון קודם לכל שבעה קאמר דהיינו ארבעה עשר: **ואימא לרבוז ליל חמשה עשר.** שאל ימתין עד הבוקר והכי קאמר אך כניסת יום הראשון מיד תשיבו דאי משבעת ימים היה אמירה ימים אין לילות לא: **השבתת**